

in Amerika.

e besluiten der

de het doen van

de door de oer-

en, dat volgens

en, hoewel on-

goed (Dordtsche

ik goed kunnen

chriftuurplaatsen,

en IV, 4, en

Art. 36, waar

rt te vernieuwen

oefent, dat deze

ed te doen; te-

ten der Gerefor-

meerde vabe-

nen voorgestaan

emeene genade

ik samenhangt

de Synode nu

t onderscheiden

de leeraren II

rijmen zijn met

angaande de drie

de Synode dat

ten enkele sterke

lijkt, dat ze is

niet genoegzaam

rop onze Belijde-

ral niet met punt

Synode uit dat

ften volgens hun

anders willen se-

ker, de leer de

denisschriften, te

et niet kan we-

vaarheden, zoals

muleerd zijn. Ge-

met een neiging

de gevoelens van

keerna inzake de

met het oog op

over het leerstuk

Genade is on-

de broeders en

houden aan het

de drie besprok-

e broeders en de

vachten voor alle

waarheid, en

gescheiden uit b-

aan het adres

Hoeksema, wilde

belen en het op

waardereen, als

elfs een getui-

ynode dat in zo-

loeksema in hun

wereldgeleijkvornig-

ene waarschuwa-

nik van de leer

Synode zich ge-

nis tot de kerke-

esproken over de

ning van de Ge-

m, en daarmee de

waarheid afkond-

om onze kerke-

ernst te waarsche-

en dus misbruik

ratie. Er besta-

gevaar. Toen de

ver dit onderwe-

ust te zijn van het

loor zouden late-

in de wereld. En

zen dat dit geva-

er Bavinck heeft

innerd.

i van den teges-

aan, valt het niet

evaar bestaat van

wereldvlucht. De

vordigen tijd wist

alle zijden op ons inwerken, is het gebiedend noodzakelijk, dat de Kerk in dezen de wacht betrekke bij het beginsel; en dat zij, ook bij haar vasthouden aan de bovengenoemde punten, met hand en tand de geestelijk-zedelijke antithese handhave. Nimmer late zij hare prediking verloopen in sociale verhandelingen of literaire beschouwingen. Zij wake ervoor, dat Christus, gekruisigd en opgestaan, steeds het middelpunt der prediking zij. Zonder aflaten houde zij vast aan het beginsel, dat Gods volk een bijzonder volk is, levende uit eigen wortel, den wortel des geloofs. En met heiligen ernst roepe zij aldoor, in prediking en geschrift, ons volk en vooral onze jeugdigen toe: Wordt dezer wereld niet gelijkvormig, maar wordt veranderd door de vernieuwing uws gemoeds, opdat gij moogt beproeven welke de goede en welbehagelijke en volmaakte wil Gods zij. Dit zal onder den zegen des Heeren onze kerken bewaren voor een wereld-gelijkvormigheid, die allen geestelijken gloed dooft en die de Kerk van haar kracht en haar sierraad berooft."

Van verdere maatregelen en uitspraken wilde de Synode zich uitdrukkelijk onthouden.

Wel waren haar voorstellen in dien geest gedaan, maar zij meende daarop niet te moeten ingaan.

Zij gaf daarvan rekenschap in het volgende besluit:

IV. In verband met de instructies die er op aandrigen, dat de Synode zich over de leer der algemeene genade als zoodanig uitspreke, of een commissie benoeme om deze algemeene zaak in studie te nemen, besluit de Synode als volgt:

a. Om thans geen uitspraak te doen betreffende het standpunt der Kerk inzake het leerstuk der algemeene genade of gemeene gratie in al hare geledingen. Zulk een uitspraak zou veronderstellen, dat dit stuk tot in alle bijzonderheden reeds was doorgedacht en ontwikkeld, wat zeker wel allerminst het geval is. De noodige voorstudie onthreest ten dezen nagenoeg geheel. Bijgevolg is er dan ook in de Gereformeerde Kerken nog volstrekt geen „communis opinio" in deze zaak.

b. Om evenmin een commissie te benoemen, die de zaak der gemeene gratie in studie neemt, om zoodoende te komen tot de formuleering van een dogma betreffende dit stuk, dat straks in de Belijdenis zou kunnen worden opgenomen (instructie, Muskegon):

1. Omdat dogma's niet gemaakt, maar uit den strijd der meeningen geboren worden, en het dus gemenecht is, dat er aan het vaststellen van een dogma een lange gedachtenwisseling vooraf ga. De deelname aan zulk een gedachtenwisseling moet zoo algemeen mogelijk zijn, en dient niet beperkt te zijn tot een enkele kerkengroep;

2. omdat een waarheid eerst helder in het bewustzijn der kerk in het algemeen of van een bepaalde kerkengroep in het bijzonder moet leven, eer de kerk zulk een waarheid in hare Confessie kan belijden. Het kan niet gezegd worden, dat deze noodzakelijke voorwaarde nu reeds aanwezig is, of na verloop van twee of vier jaren aanwezig zal zijn.

c. Doch om er bij de leiders van ons volk, zoo predikanten als professoren, op aan te dringen, dat zij het leerstuk der Gemeene Gratie in nadere studie nemen; zich de problemen die daardoor naar voren gebracht worden, nauwkeurig indenken in predikatiën, lezingen en geschriften. Het is zeer wenschelijk, dat niet een enkele of een klein getal zich tot deze taak zette, maar dat velen er aan deel nemen. Gronden:

1. Dit zal op de meest natuurlijke wijze kunnen leiden tot een vruchtbare discussie over het stuk der Gemeene Gratie, en zulk een gedachtenwisseling is de onmisbare voorwaarde voor de ontwikkeling dezer waarheid;

2. het zal de aandacht van ons volk meer bij dit leerstuk bepalen, zijn inzicht daarin verhelderen en de betekenis er van doen gevoelen, zoodat het zich in toenemende mate bewust wordt van dit deel van zijn geloofsinhoud;

3. het zal, na verloop van enkele jaren, ongetwijfeld leiden tot een „communis opinio" in dezen, en alzoo den toestand in onze kerk doen rijpen voor een gemeenschappelijk belijden betreffende de Gemeene Gratie.

Hier heeft men dan de officiële gegevens. Daarvan dient bij de verdere bespreking te worden uitgegaan.

Zonder die kan men het verloop der dingen, dat daarna plaats had moeilijk begrijpen.

Als er kortweg over de drie punten gesproken wordt, dan wordt daarmee bedoeld:

1o. de gunstige gezindheid Gods jegens de menscheid in het algemeen en niet alleen jegens de uitverkorenen;

2o. de beteugeling der zonde in het leven van den enkelen mensch en in de samenleving;

3o. het doen van zoogenaamde burgerlijke gerechtigheid door de onwedergeborenen.

Deze drie: de algemeene gunstige gezindheid Gods, de beteugeling der zonde en de zgn. burgerlijke gerechtigheid werden dus door de Synode krachtig gehandhaafd. Vervolgens constateerde de Synode bij de predikanten Danhof en Hoeksema zekere afwijking van de Gereformeerde lijn op deze punten.

Voorts achtte zij het noodzakelijk die broeders hierover te vermanen en hieraan te verbinden de vermaning om zich voor eenzijdigheid te wachten.

Dan waarschuwde zij tegen mogelijk misbruik van de leer der algemeene genade en wees op het gevaar van wereldgeleijkvormigheid.

Eindelijk wilde zij, voor de kerken tot formulering overgingen, wachten tot zich een communis opinio zou hebben gevormd en oordeelde zij, dat die niet te verkrijgen was door instelling van een

commissie, maar door nadere studie en breedere bespreking in den boezem der kerken zelf.

Daar heeft men in het kort de elementen, welke den daarop gevolgden strijd hebben beheerscht. HEPP.

GEESTELIJKE ADVIEZEN.

De ziel, onmiddellijk na den dood.

Men onzer lezers vraagt me eenig licht over den staat der ziel, onmiddellijk na haar verscheiden uit het lichaam. Wat Gods Woord ons openbaart aangaande een algemeen gericht bij Christus' wederkomst, veronderstelt, naar het hem toeschijnt, dat er niet reeds aanstonds na den dood een beslissing valt over des menschen eeuwig wel of wee. Dat dit wel het geval was bij sommigen, van wie de Schrift ons dat uitdrukkelijk verzekert, zooals bij een der moordenaars die met Christus gekruisigd werden, onging hem niet; maar hij vraagt, of dat misschien geen uitzonderingen op den regel waren.

De vraag is niet moeilijk te beantwoorden. Hoewel de H. Schrift omtrent het leven der zielen in haar afgescheiden staat, veel in het duister liet — dat er aanstonds na den dood een beslissing valt over zaligheid of rampzaligheid, leert ze ons duidelijk genoeg, om bij den moordenaar aan 't kruis geen plaats te laten voor de gedachte aan een uitzondering.

Reeds het Oude Testament laat hier geen twijfel.

In Prediker 12 vs. 7 verzekert het ons, dat als „de kruik aan de springader gebroken wordt, en het rad aan den bormput in stukken gestooten wordt", d.w.z. bij het sterven, „het stof wederom tot aarde keert, als het geweest is, en de geest weder tot God keert, die hem gegeven heeft".

En de verwachting der vromen onder de Oude Beëdiging was dan ook, dat ze, aanstonds na hun verscheiden uit dit leven, in de gemeenschap Gods zalig zouden zijn. Die hope beleeft Jakob op zijn sterfbed, toen hij zeide: „op uwe zaligheid wacht ik, o Heere", ook al is daarmee de betekenis van dit verreikende woord niet uitgeput. En niet anders was de verwachting van Asaf, toen hij in Psalm 73 jubelde van een „geduriglijk d.w.z. een bestendig en onafgebroken, zijn bij 'n God; van een „opgenomen worden in heerlijkheid", zoodra hij zijn loop op aarde volbracht zou hebben; en van God als „den rotssteen zijns harten" en zijn „deel in eeuwigheid", bij 't bezwijken van zijn vleesch en zijn hart.

In het Nieuwe Testament is de openbaring, ook op dit punt, nog klaar. Denk hier allereerst aan de Gelijkens van den rijken man en Lazarus. Want al moeten we voorzichtig zijn met het maken van gevolgtrekkingen uit iederen trek in een Gelijkens, de onmiddellijke beslissing bij den rijken en bij Lazarus, na hun dood, staat zoo in het middelpunt van het beeld, en houdt zoo rechtstreeks verband met wat Jezus er mede wilde leeren, dat er geen twijfel aan is, of ze is teekening van de werkelijkheid.

Evenzoo verbindt de Brief aan de Hebreërs in het: „Want het is den menschen gezet eenmaal te sterven, en daarna het oordeel", de beslissing over 's menschen eeuwig staat, rechtstreeks met zijn dood.

En het „zalig zijn de dooden, die in den Heere sterven, van nu aan" in Openbaringen 14:13, evenals wat Johannes in hfdst. 6 vs. 9 schrijft van de zielen der martelaren onder het altaar, en in hfdst. 5 vs. 9 v.v. van het nieuwe lied, dat hij de gezaligden hoorde zingen, verzekert ons hetzelfde.

In overeenstemming daarmee was ook de stellige verwachting van den Apostel Paulus, dat het sterven hem gewin zou zijn, wyl hij, als hij ontbonden zou worden, met Christus zou wezen (Filipp. 1:21) en dat hij, als hij zijn loop voleindigd en zijn strijd volstreden zou hebben, de kroon der rechtvaardigheid zou ontvangen (2 Tim. 4:8).

De Schrift laat hier dus niets aan duidelijkheid te wenschen over. En in strijd met wat ze ons leert van een algemeen oordeel bij Christus' wederkomst is dit allerminst.

De beslissing toch, die onmiddellijk na den dood intreedt, is een individueele en voor de wereld verborgen; terwijl de betekenis van het laatste oordeel juist hierin ligt, dat het algemeen en openbaar zal zijn, en daardoor voor heel de wereld de rechtvaardigheid Gods en de heerlijkheid van Christus, die haar handhaven zal, in het volle licht zal stellen.

En evenmin mag ons zulk een eindgericht overbodig schijnen met betrekking tot den staat dergenen die daarvoor reeds sterven. Want ook ten opzichte daarvan heeft dit gericht, dat de voleinding inleidt, een voleindigende werking. Er aan voorafgaan zal de opstanding der dooden en in de beslissing, die er aanstonds bij hun sterven viel, maar toen nog enkel den staat hunner ziel kon gelden, wordt door het jongste oordeel ook hun lichaam en de wereld die bij dat lichaam hoort, betrokken. Dan gaat ten volle in, voor de geloovigen het eeuwige leven, en voor de goddeloozen het eeuwig verderf.

Het voorgaan in het gezins-gebed.

Een jonge broeder, met een nog zeer klein gezin, en die gewoon is zijn priesterlijke roeping om in 't gezinsgebed voor te gaan, te vervullen, klaagt, dat zijn gebed ongemerkt storend werd; dat hij gevoelt, hoe doordend dit werken moet; hoe hij allengs dreigt te verloopen in formalisme; en dat hij, hoe hij er zich voor inspande, niet afkomen kan van de vaste formules waaraan hij zich gewende. Hij vraagt, wat te doen, om zich aan dat dwangbuis te onttrekken.

Al wie gewoon is in zijn gezin voor te gaan in gebed, en méér nog wie het ook buiten zijn gezin: in school, op catechisatie en in de samenkomsten der gemeente, doen moet, zal deze klacht en deze vraag begrijpen.

Een altoos weer bidden in dezelfde woorden, maakt het gebed inderdaad licht tot een ziellozen vorm, en kan moordend worden voor eigen en anderer gebedsstemming. En het is daarom stellig goed er tegen te waken, of, verviel men ongemerkt in dit kwaad, te trachten er zich aan te onttrekken.

Toch moeten we hier niet overdrijven.

Een vaste vorm voor 't gemeenschappelijk gebed heeft ook iets vóór. Men vergemakkelijkt het meebidden voor degenen als wier mond men bidt. En het was vooral daarom, dat onze vaders, en dat ook, blijkens de geboden achter ons Psalmbok, onze kerken niet zoo bang waren voor formulier-gebeden als velen in onzen tijd. Wie meent door altoos andere woorden en altoos andere orde in zijn gebed den kring waarin hij bidt te moeten boeien vervalt van Seylla op Charybdis; zal eigen aandacht licht méér richten op den vorm dan op den inhoud, op die hem omringen dan op God tot wien hij spreekt; en die van zijn medebidders eer op zichzelf en op zijn woorden dan op de dingen waarom hij bidt en op Hem tot wien hij bidt.

Het gevaar van den meer of minder vasten vorm van 't gebed gaat eerst dreigen, als de toon waarop geboden wordt gedachteloosheid en sleur verraadt.

Mijn raad is daarom: put u niet uit om voor een gedurig terugkeerende gebed, als b.v. het gebed aan tafel, een altoos wisselenden vorm te vinden; maar zorg, dat de toon van uw bidden zij: natuurlijk, rustig, eerbiedig en ernstig. Denk bij uw bidden niet teveel aan de ooren, maar zooveel te meer aan de nooden en behoeften van hen wier mond tot God ge moet zijn. Geef u daarvan een oogenblik rustig rekenschap eer ge bidden gaat; en vouw in geen geval uw handen, zonder dat ge u even rekenschap geeft van 't heilige werk waartoe ge u schikt.

V.

F.

UIT HET POLITIEKE EN SOCIALE LEVEN.

Calvinisme en Sport.

Zooals we voorspeld hebben, zijn door de liberale bladen naar aanleiding van de verwerping der subsidie voor de Olympische Spelen tielen vol woede over de anti-revolutionairen uitgegaten.

De lieflijkheden, door het Handelsblad aan het adres der anti-revolutionairen gericht, zullen we hier maar niet reproduceren.

Dit blad voelde zich bij die gelegenheid weer zoo echt denkend-deelachtig.

Hij legde in zijn eerste drift zeker verband tusschen onze menschen en analphabeten.

Mogelijk ziet het nu reeds in, hoe het zich voel te ver door toorn heeft laten meeslepen, ofschoon het zich nog geen woord van excuus liet ontvallen.

Nu, wij zijn aan spot en schelden zoo zachtes aan gewoon geraakt.

Wij loopen er heusch niet krom onder.

Toch kan het geen kwaad ons ten opzichte van de sport eens in een beter daglicht te stellen, dan waarin de voorstanders van de Olympische spelen ons hebben geplaatst.

Gelijk wij in een vorig nummer schreven, willen wij in geen geval beachouwd worden als vijanden van de sport.

De Schrift gebiedt ons een geheel andere houding aan te nemen.

Hoe krachtig en iorsch prof. Hugo Visscher zich in de Tweede Kamer hebbe geweerd, één ding vonden we jammer, dat hij bij deze kwestie heeft te pas gebracht 1 Tim. 4:8: „Want de lichamelijke oefening is tot weinig nut; maar de godzaligheid is tot alle dingen nut, hebbende de belofte des tegenwoordigen en des toekomstigen levens." En nog meer jammer vonden we het, dat hij Calvijn een beetje ruw op zij zette.

Intusschen is het nu het heele land door bekend geworden, dat deze Schriftplaats op tweeërlei wijze verklaard wordt. Chrysostomus e.a. verstaan onder „de lichamelijke oefening" wat wij noemen de sport, Calvijn e.a. „wakingen, lang vasten, op de aarde slapen en dergelijke".

Het heeft weinig zin uiteen te zetten, waarom wij, hoewel beide uitleggingen eerbiedwaardig zijn, toch de voorkeur geven aan die van Calvijn.

Wij achten het steeds gevaarlijk een kwestie als deze op te hangen aan één enkelen tekst.

Beter is het de Schrift in haar verband te laten spreken.

En dan leert zij ons, van welke uitnemende waarde het menselijke lichaam is.

Voor de geloovigen is het niet minder dan een tempel des Heiligen Geestes. Daarom worden zij vermaand, dat lichaam rein te bewaren, want, zoo luidt de bedreiging, zoo wie den tempel Gods schendt, dien zal God schenden.

Wel kan het lichaam in waarde niet gemeten worden met de ziel. Wat baat het een mensch, zoo hij de geheele wereld gewon, de gezondheid des lichaams niet uitgesloten, maar voor zijn ziel schade lijdt? Maar anderzijds wordt toch ook zorg voor de gezondheid bevolen. Paulus gaf aan Timotheus zelfs den raad om niet alleen water te drinken, maar ook een weinig wijn. Het lichamelijke schoon wordt door de Schrift niet geminacht. O.a. staat van David geschreven, dat hij schoor was van aangezicht. Men denke ook aan Daniël en zijn vrienden. Zoo hoog wordt de waarde van het lichaam aangeslagen, dat de geloovige zelfs getroust wordt met de opstanding des vleesches.

Daaruit volgt, dat het lichaam niet mag worden verwaarloosd, maar middelen mogen en moeten aangewend om zijn welstand te verhogen, het leven menschelijkerwijze te verlengen en welgevormdheid na te streven.

Het ligt geheel in de lijn van het Calvinisme, dat nooit in ascetisme heil zocht, om in waardeering van het lichamelijke, mits onder beheersching van de ziel, voor geen enkele andere richting onder te doen.

En waar ook de sport ongetwijfeld een voornamen